

Štev. 7.—XXVII.

ZVONČEK

Marec 1926.

Novo mesto.

*Vesela ti dolenska stran,
zeleno, valovito morje!
Dlan žuljava ljubeč te orje,
nad tabo plava solnčni dan.*

*In Novo mesto se ljubó
nad Krko je temotno spelo,
z vrto v se cvetjem je odelo,
objema s hladom ga drevó.*

*Na griču Srečko je zvonik
zgradil za kažipot v nebesa,
in komur jad srce pretresa,
mu svetec blag je tolažnik.*

*Nad vodo se je dvignil zid
tihotnih celic samostana,
kjer bila mu je tečna hrana,
kdor hodil se je z njo krepit.*

*Tam Ladislav je skrbno plel
domačega jezika njivo,
poglede v širni svet skrbljivo
ravnal je oče Rafael.*

*In skromni je Bernard menih
števil vozlal, razpletal tajne,
a Hugolin je v speve bajne
srca prelival vrisk in vzdih.*

*Po mestu, vase zatopljen,
prohajal Janez je Trdina,
v njem istina in nje ostrina —
pred njim, za njim tak ni noben!*

*Tu znanosti, omike svit
od davne dobe se utrinja,
s pogumom se navda stopinja,
da gre z življenjem se borit.*

*K rojakom belim pot drži
čez bližnje gozdnate Gorjance,
a Trška gora nam zaspance
s poredno pesmijo budi.*

*Ob Krki tjakaj v savski val
razgrinja plodna se ravnica,
tod naroda se govoricica
pojoč pretaka v smeh in žal.*

*Navmes razsipane vasi
in razpostavljeni gradiči;
kjer bili so ujedni ptiči,
zdej naš je glas in naša kri!*

*Vesela si, dolenska stran,
stoluje tebi Novo mesto,
ki naj ga sreča spremlja zvesto,
naj solnčni ne zaide dan!*

E. Gangl.

JOSIP VANDOT:

Kocljeva osveta.

Planinska pripovedka.

7.

ankov Kocelj je bil že ves zasopel in utrujen zaradi naglega dira. Že več kot pol ure je prestrašen tekel skozi prostrani gozd. Krenil je bil s steze, da sam ni vedel kdaj. In je bežal kar slepo naprej in še vedel ni, kam pravzaprav beži. Gozd se je redčil vedno bolj — bilo že ni nikjer več visokih jelk. Samo košate, redke bukve so rasle krog in krog in tla so postajala vedno bolj kamenita. Tu in tam se je že dvignila visoka, s sivim mahom redko obrasla skala in je zaprla Koclju pot. Trudoma se je moral Kocelj splaziti mimo nje, če je hotel naprej. To ga je pa tako upehalo in utrudilo, da ni mogel nikamor več. Kar na trato se je zgrudil in je samo sopal. Ko je prišel nekoliko do sape, je začel premišljati. Premišljal je pa takole: »Kaj sem storil, da sem moral ravno danes srečati nesrečno Anjaro Panjaro? Saj nisem storil nič hudega. Ali je bilo to hudo, da sem davi zažgal svojo bajto in sem pokazal krivogledemu stricu figo? To je bilo dobro delo... Nesrečna Anjara Panjara in nesrečna tista mačka, ki me je zavohala in ki je najbrž sam bognasvaruj, ki služi Anjari Panjari... Glejte, glejte! Siromašnega Brinclja je pograbila in ga je zadavila. Ali pa ga je začarala v smrečico. Storž že tako nosi v obrazu, pa je kakor zanašič ustvarjen za smrečico... Tako lepo sem mislil, da bom služil v mestu cekine zaradi tistega storža. Na, pa ne bo nič in tudi z lepo hišo ne bo nič... Še tega se mi manjka, da pridrvi zdajle Anjara Panjara za menoj. Pa je vse mogoče, ker je Anjara Panjara velika čarovnica. Cigu-migu napravi in že se je izpremenila v ptiča. Ptič pa zleti preko gozda, name plane in mi izkljuje oči... Oj, boj se, Kocelj, čarovnice se boj in glej, da prideš kmalu v dolino med ljudi!«

A Kocelj se je vendar še obotavljal, ker je bil preveč utrujen. Ugodno mu je bilo tu na mehki trati in najrajši bi bil počival še vso

uro. A tedaj je zašumelo nad njim med zelenim listjem široke bukve, prav strašno je vzplahutalo in vzfrfotalo. Prestrašen je pogledal Kocelj tja gori in mrzla zona ga je obšla. Tam med vejevjem je zagledal veliko, sivo ptico, ki je bila sedla na srednjo vejo... Kocelj jo je gledal, gledal in srce se mu je krčilo od čudnega strahu. — »Jastreb je, divji jastreb je,« ga je spreletelo. »A to ni pravi jastreb. Čarovnica Anjara Panjara je, ki se je izpremenila v divjega jastreba.

Zasačila me je in mi izkljuje oči, ker je grozno huda name... Pa kaj bo zdaj s tvojimi očmi, Kocelj?»

A Koclja je kmalu minila vsa otrplost. Naglo se je pobral in je pohitel naprej. A tudi jastreb se je dvignil z drevesa; vzplahutal je glasno in se je dvignil nad Kocljem v zrak. Ves čas je krožil nad Kocljem. Koclja pa je bilo tako strah, da mu je stopil mrzel znoj na čelo. — »Kaj nisem rekel, da je ta jastreb sama čarovnica?« je sodel. »Resnično je Anjara Panjara, ki se spusti zdajle na zemljo, da mi

izkljuje oči... Oj, Kocelj! Izmoli molitvico, zadnjo molitvico izmoli! Smrt je prišla pote — strašna smrt...«

A vendar je še bežal na vso sapo naprej. Gozda že ni bilo več, samo samotni, pokvečen borovec se je še dvigal tu pa tam kraj ogromne, od dežja in nalivov vse razprane skale. Pred Kocljem pa se je vzpenjal peščen obronek, ki se je širil daleč naokrog in visoko tja gori, kjer se je svetilo belo skalovje orjaškega snežnika. Široka poč je zevala ravno pred Kocljem in poč je bila vsa zasuta s trdim, zmrzlim snegom.

»Ovbel« se je prestrašil Kocelj. »Zdaj pa sem prišel v zagato, da še nikoli tako. Kam naj bežim zdaj, ko mi je pot zaprta? Ali naj se obrnem na levo? Ali na desno? — Da sem mogel zaiti, tako neumno zaitil Najbolje je, če se obrnem na desno. Staknil bom nekje stezo, da pridem po njej v varno dolino...«

Ozrl se je v nebo in je zagledal jastreba, ki je še vedno krožil visoko nad njim. Koclja je razjezilo, da je stisnil pest in je z njo zažugal jastrebu. — »Čakaj me, hudobal« je zavpil. »Le pridi doli in poizkusi, če mi moreš izkljuvati oči! Za kljun te primem, za vrat te primem in te zadavim, pa četudi si stokrat Anjara Panjara! Prav nič se te ne bojim...«

Obrnil se je in je hotel kreniti kraj peščevja na desno. A tedaj se je nehote ozrl na obronek bukovega gozda. In Kocelj ni stopil niti korak naprej, ampak je stal nepremično kraj peska in je strmel prestrašen na gozdni parobek. Zakaj tam gori je zagledal samo Anjo Panjo. Drvela je kakor veter po strmini in je bila že jako blizu.

»Hopsasal« je dejal Kocelj. »Zdaj pa imaš, kar si iskal! Anjara Panjara je tu — čez deset hipov pa me bo že mikastila, kakor je bila prej mikastila siromašnega Brinclja... Kocelj, Koceljček! Zdaj pa pokaži, kar znaš! Še je čas, da se domišliš poštene stvari, ki z njeno pomočjo pobegneš Anjari Panjari... Pa zaman boš premišljal, ker imaš tako trdo glavo. Butaj z glavo ob skalo — hopsasa, butaj! Nemara je skala mečja nego tvoja zabita glava. Anjara Panjara pa ti vendarle izkljuje oči...«

In je Kocelj obupno pogledal na strmo, navpično skalovje nad sabo, nenadoma pa se je kar na glas zasmel. Saj mu je šinila v trdo glavo prav lepa misel: »Začarala je pač čarovnica svoje noge, da lahko teče kot veter. A samo teče lahko, za plezanje pa jih ni začarala. Zato pa v skalovje, Kocelj! Plezaj, plezaj, da te ne pograbi Anjara Panjara! Saj znaš plezati in v plezanju prekosiš še celo divjo kozo...«

Kocelj se je zaprašil po peščevju in je bil pod skalovjem, še preden je sam mislil. Urno kakor mačka je pričel plezati po navpični steni in se je dvigal više, vedno više. Pa je bil tudi že zadnji čas. Zakaj Anja Panja je že prisopihala do skalovja in se je tam ustavila. Ozrla se je kvišku in je videla, da Koclja ne more več pograbit, ker

je bil Kocelj priplezal že previsoko. Poizkušala je, da bi splezala za njim, a je bila pretežka in so ji bile roke preokorne. Zato pa je srdito zapihala in je zavpila: »Počakaj, pobič, in pridi doli! Ničesar hudega ti ne storim. Samo doli pridi, da se pogovoriva, zakaj si se priplazil k moji hišici... Ali slišiš, pobič? Pridi, pridi k meni! Rečem ti, da ti bo dobro, ako me slušaš. Če me pa nočeš slušati, pojdem za teboj in gorje ti bo!«

Sredi navpične stene se je Kocelj ustavil in je pogledal na Anjo Panjo, ki je bila globoko pod njim. In Kocelj je vedel, da čarovnica resnično ne more za njim, in se je zaradi tega zasmeljal in je odgovoril: »O, seveda! Teta Anjara Panjara, nemara ste slišali od ljudi iz naše hudobne vasi, da sem jaz kaj bedast in neumne pameti. Saj ne rečem, da bi nemara ne bilo res. A toliko pameti je vendarle še v moji glavi, da vem, kaj vi zdajle mislite... O, k vam naj pridem, k vam — hopsasa! Ali mislite, da sem res na glavo padel? Ne boste me mikastili, kakor ste zmikastili siromašnega Brinclja, še manj mi

boste pa oči izključevali. No, če me ravno hočete imeti, pa pridite sem gori! Rad bi videl, kako znate plezati po skalah, in rad bi videl, kako znate napraviti — štrbunk!»

»Ti prebiti pobič!» se je jezila Anja Panja tam doli. »Čakaj me, samo malo me še počakaj! Prej sem ti mislila samo ušesa porezati. Zdaj ti pa hočem tudi strupeni jezik... Sem doli pojdi, ti rečem še enkrat!»

»Kajpak — hopsasa!» se je smejal Kocelj na višini. »Saj niste moja mati, da bi vas moral slušati. No, teta Anjara Panjara, rečem vam, da bi skoro rad videl, da ste moja mati. Lepo bi me učili tisti cigu-migu, ki z njim čarate po svetu. Pa bi tudi mene naučili čarati. In ko bi znal čarati, bi krivogledega strica iz Podkuž začaral v križastega pajka; divjega biriča v jazbeca, a hudobne, jezikave ljudi naše vasi v mravlje arsice, da bi opikali in zgrizli drug drugega — hopsasa... Pa niste moja mati, teta Anjara Panjara! Zato pa nočem k vam in vas tudi nočem slušati... Ali ste slišali?»

Anja Panja ni ničesar odgovorila. V svoji togoti je pričela počasi in nerodno plezati po gladki skali. Toda opešala je takoj in je vedela, da ne more nikamor. To pa jo je razjezilo še bolj. Kakor mačka je zapihala in je zagrozila z debelimi pestmi. A Jankov Kocelj se ji je smejal z višine in jo je dražil: »No, dajte, teta Anjara Panjara! Čemu ne pridete k meni, da mi odrežete ušesa in jezik, kakor ste mi bili obljubili prej? Saj vas čakam, pa nočete priti. Saj vem, zakaj nočete priti. Zato, ker ne morete... Ne boste me nikoli ulovili, ker jaz znam plezati po skalah tako, da je divjo kozo sram pred mano. Le glejte, teta Anjara Panjara, le dobro me glejte! Pa se boste nemara tudi vi naučili, kako se mora plezati po skalah.«

Kakor mačka se je pričel Kocelj vzpenjati ob gladki, navpični steni. Dvigal se je više in više in je bil skoro že pod vrhom strašne pečine. Tam pa je obtičal in ni mogel naprej. Zakaj skala je bila tam gladka kakor steklo in ni bilo niči najmanjše razpokice in škrbinice nikjer, da bi se mogel Kocelj zanjo oprijeti. Koclju je bilo to neprijetno, zakaj mislil je priti vrh stene in se potem nevidno izmuzniti Anji Panji izpred oči. A zdaj je videl, da ne more nikamor več naprej, ampak samo nazaj tja doli, kjer je čakala Anja Panja. In Kocelj se je pričel praskati za desnim ušesom, pa ni vedel, kaj bi storil. — »Pa sem nemara resnično zdajle zaigral svoja ušesa in svoj jezik,« si je pričel govoriti. »Anjara Panjara me vendarle dobi v svoje kremplje, ker ne morem nikamor naprej. Tam doli bo sedela in čakala, da pridem prav skesano k njej. — Ti prebita reč, stokrat predrta! Kaj bi napravil, da se rešim iz zagate?«

In je gledal okrog sebe po gladki pečini in je zagledal na levi strani tik pod sabo široko polico, ki se je raztezala precej daleč in je vodila za steno. Kocelj se je razveselil, ko jo je zagledal. — »Hop-

sasa!« je zavpil in se je spustil navzdol. Tri trenutke se je drsal ob gladki skali nad črnim prepadom, med nebom in zemljo. Že je mislil, da je izgrešil polico in da drči naravnost v prepad in se tam razbije na tisoč koščkov. Toda hipoma je obstal na varni polici in se je krčevito oprijel z rokami mrzle skale... »No, zdaj sem pa resnično rešen,« si je dejal in se je globoko oddahnil. »Pa sem že mislil, da bom sfrčal naravnost v globočino... Neprijetno bi bilo to, strašno neprijetno zame...«

A ni dolgo odlašal, ampak je šel previdno po polici na levo stran. Zavil je okrog stene in ni Anje Panje nič več videl. Pa mu je bilo to tako všeč, da je pričel glasno žvižgati. Toda kmalu je utihnil, zakaj hipoma je prenehala polica, in Kocelj ni mogel naprej. Pred njim je strmela stena, navpična in gladka stena. Nikjer škrbice, nikjer stopinjice, nikjer roba, da bi se mogel človek vsaj malo oprijeti zanj... »Ovbe — hopsasa!« je zatarnal Kocelj. »Zdaj pa sem lepo naletel in sem prišel iz dežja pod kap. No, nič ne de — grem pa nazaj na desno in si najdem tam varnega sestopa s te preklicane police.«

V osamljenost tiho šumeče noči...

Pokojni materi v spomin.

*V osamljenost tiho šumeče noči
nebo je zaplakalo milo
in zlate iz svojih nebeških oči
solzé je hladeče rosilo.*

*Kako ti je, duša uboga, kako?
V bridkosti kot vzdih pritajeni
vse nade, vse rože za zmerom ležo —
mladost je kot vrisk zamorjeni.*

*Kako ti je, duša? Ob oknu slonim —
ne morem, ne morem zaspati!
Bedim, ah, in sanjam in v prošlost strmim
in mislim na tebe, o mati.*

*Na tebe in tvoje nebeške oči,
ki blage sijale nekdam mi
so skozi vso srečo, vso žalost noči,
ki bile so solnce in raj mi.*

*Ugasnile so, ah, in zarja in dan
in solnce in mavrica z njimil
Zaman zdaj togujem in plakam, zaman,
zaman hrepenenje za njimil*

*Zaman? — Ko do vrha prepolna obupa
je duša — ofožno oko v njo uprem,
in vse v njej utone, v spominu ni strupa:
oči kot nekdam milojasne zaztem.*

*Vsa tožba se v njih potopi, izgubi,
izgine vsa bol, vsa tesnoba.
Bodite blagoslovljene, sladke oči,
do konca življenja, do groba!*

Miroslav Kunčič.

STRIC PAVLE:

Izprehodi po Beogradu.

(Dalje.)

koncu 16. stoletja so različne zmage nad Turki jele majati njihovo silo, in narodi po Balkanu, ki so zlasti trpeli od turških vojsk, prehajajočih Dunav in Savo, hoteč prodirati na sever, so mislili, da je prišel njihov čas za osvobojenje ter so se pričeli buniti. Zanašali so se tudi na pomoč drugih krščanskih narodov in obračali svoje poglede predvsem na takratno mogočno Avstrijo. A te pomoči ni bilo. Nasprotno so Benečani in za njimi tudi Avstrijci nekatere srbske uskoke, ki so bili največja preglavica za Turčijo, polovili in pobesili. Tako se vstaja ni mogla razširiti. Ko pa so si Turki zopet opomogli, so se strašno maščevali nad uporniki. V prvi vrsti nad Srbi, v katerih je živel spomin na slavno preteklost in ki so prednjačili v teh vstajah. Da jim uničijo njihove slavne spomine ter jih ponižajo kar najbolj, ugrabijo leta 1595. iz samostana Mileševa truplo sv. Save, Srbom najodličnejši spominek, ga preneso v Beograd in ga tu sežgo. — In trdijo, da se je zgodilo to baš na prostoru, na nizkem vzbočju, pod katerim stoji skromna palilulska cerkvice.

Nič bogatejša kot ta ni njena soseda, ki so jo nedavno postavili beograjski Rusi.

5. KALEMEGDAN.

Na Dušanovi sedemo v tramvaj, ki vozi proti severu. V mogočem loku zavije voz na Mihajlov venac — v široko, s kamenitimi kockami gladko tlakovano ulico — in se spenja navzgor. Tedaj že imamo na desni veličastni Kalemegdan z največjim beograjskim parkom v ospredju. Kalemegdansko trdnjavo smo od daleč lahko gledali v vsej njeni obsežnosti že iz Dunavskega pristanišča. S svojim mogočnim zidovjem pokriva površino več kvadratnih kilometrov ter se dviguje na polkrogu, ki ga je obrusil Dunav, sprejemajoč vase Savo in obrnivši svoj tok od severa proti zapadu.

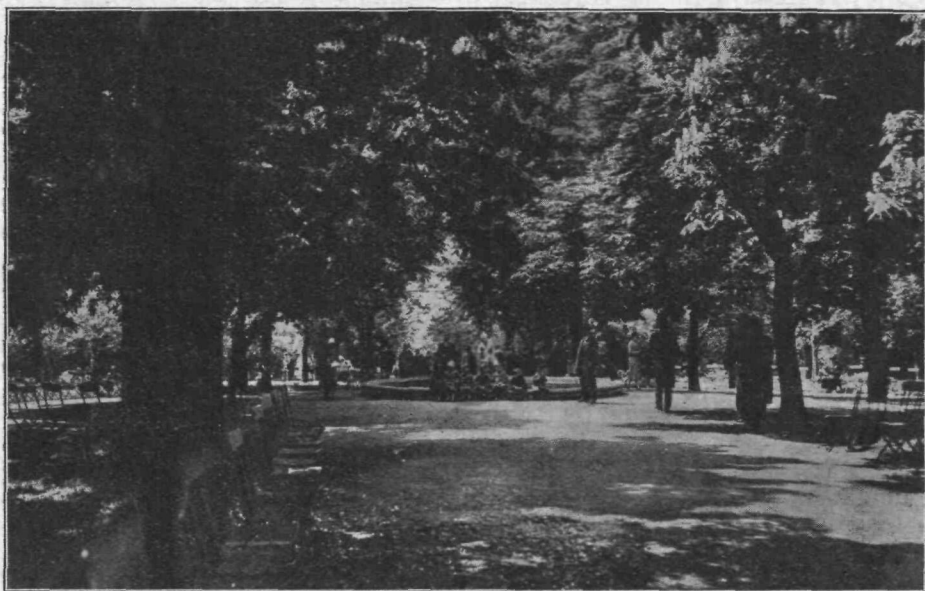
Kjer prihaja v Mihajlov venac Mihajlova ulica in kjer se Venac prevali od Dunava proti Savi, izstopimo ter se obrnemo po glavni poti v park. Jarko sije z neba solnce in nareja v mestu vročino in soparico, v parku pa nas objame gosta senca in hlad. Kako dobro to dé! Človek bi kar sedel, saj stolov in klopi je dovolj, a ker je naš namen, da si ogledamo po Kalemegdanu to in ono znamenitost, se odpravimo po parku, ki nas tudi med hojo dovolj hladi.

V sredi glavnega parkovega dela je vodomet, ob glavni poti in v velikem krogu ob vodometu pa stoje doprsni kipi znamenitih Srbov:

Koste Taušanovića, Đure Jakšića, Jovana Subotića, Jovana Gavrilovića in drugih.

Park sam ni star. Ko je pred 60 leti zapustila trdnjavo zadnja turška posadka, je bila tu še sama pušča; poslej se je park širil in se še širi ter objema trdnjavo po vsej strani, obrnjeni proti mestu in proti Savi. Tik do trdnjavskega zidovja sega, v izprehajališča pa so izpremenjeni že mnogi deli starega obzidja. Trdnjava pač izgublja oni pomen, ki ga je imela v vojnah prejšnjih stoletij, in njen prostor, njeni ostanki se že v velikem delu rabijo v druge praktične namene. V ravnici med glavno trdnjavo — notranjim gradom — in med Dunavom so vojaška skladišča, le ruševine, ostanki zidovja, ki nosijo

Park Kalemegdan

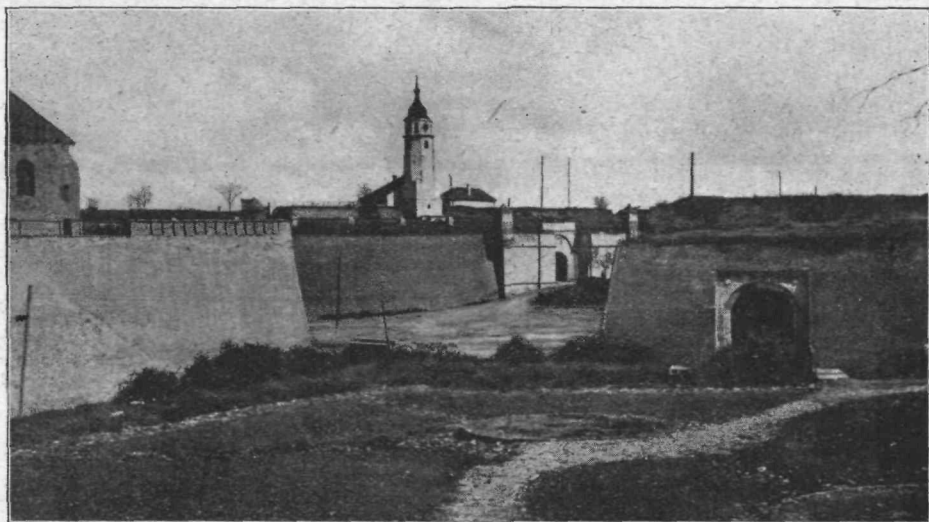
danes železniški nasip, in edini preostali stolp »Nebojša-kula« pripovedujejo o težko premagljivi sili srednjeveške beograjske trdnjave.

Ko tako pohajamo po parku in spodaj za Dunavom proti Savi po teh ruševinah, nam uhaja pogled nad Dunav, ki se zrcali v solnčni luči in ki se po njem v gladkih krivuljah vozijo beli galebi, gre nam preko Save, vidimo pa, da moramo ven iz teh posameznosti, ako hočemo dobiti celoten pregled, ki nas pouči obenem o namenu in vrednosti Kalemegdanovi v preteklih dneh.

Vrnemo se v park, tu stopimo na obzidje današnje trdnjave, pogledamo na mala dvorišča med mogočnim, več metrov debelim zidovjem, ki nas na drugi strani po parku zopet spremlja kot visoka navpična skala, sezidana od človeške roke.

Stopimo na široko cesto, ki seče park na spodnjem njegovem delu ter se izgublja med trdnjavsko zidovje. Po njej dospemo do trdnjavskega vrata. Vojaška straža nam zabrani vhod, a ko pokažemo svoje legitimacije in povemo, da bi si kot tujci radi ogledali trdnjavo od znotraj, pozvoni in pokliče stražnega vodnika, ki nas spremi pod 10 m debelim zidanim obokom na malo dvorišče k dežurnemu častniku. Tu se zopet legitimiramo in ponovimo svojo prošnjo za dovoljenje, ki nam ga priljudni častnik rad da.

Z dvorišča stopimo dalje. V trdnjavi smo, a — trdnjave ne vidimo več. Stojimo na obsežni planoti, ki je tu, kjer smo prišli nanjo, porasla z drevjem, po večini pa je gola in brezsenčna. Na dunavsko stran se po njej raztezajo razna vojaška poslopja, nad Savo pa so postavljene hiše znanstvenega vojaškega zemljepisnega zavoda. Večja trdnjavska

V Kalemegdanski trdnjavi

cerkev na savski in manjša na dunavski strani dopolnjujeta zgradbe na tej planoti. Vojaška poslopja služijo za vojašnico 2. pešadijskemu polku kneza Mihajla, tako zvanemu »železnemu polku«, ki je na cvetno nedeljo l. 1867., kadar so Turki predali trdnjavo Srbom, prvi vkorakal v notranji grad.

E, pa glejte: komaj smo stopili v kalemegdansko trdnjavo, gine sedanost in od vseh strani nam hite naproti zgodovinski spomini. Oni od 10 let nazaj, pa od 100 let in od 1000 let... spomini, ki so ohranjeni tudi v slovenski narodni pesmi:

Stoji, stoji tam Beligrad,
za gradom teče rdeča kri,
za gradom teče rdeča kri,
da b' gnala mlinske kamne tri...

O, in ne kar enkrat je tako tekla »rdeča kri« po Kalemegdanu! Saj so komaj posušeni njeni poslednji sledovi izza svetovne vojne, ko so nemške in avstrijske čete z bombami in granatami poizkušale razrušiti in zavzeti ponosni Kalemegdan. Začasno so ga zavzele, razrušile ga niso, obdržale ga niso... Srbska vojska ni zato pregnala Turkov iz gradú, da ga prepusti Nemcem in Madjarom. In zaman si je postavil tam na skrajnem koncu kalemegdanske planote, prav tam nad mogočnim dunavskim kolenom kamenito klop nemški cesar Vilhelm II., ki je mislil, da bo od tu kdaj gledal uresničenje svojih sanj: nemško pot od Berlina do Bagdada dovršeno, nemško moč razširjeno preko vse Evrope noter na Iztok... Ni mu bilo dano; sila svetovne vojne je upognila nemški napuh in nemško vladoželjnost...

Izliv Save v Dunav; v ozadju Zemun

Ne zaustavljajmo se z mislimi; stopimo rajši sami k tej klopi pa pustimo očem prost pogled! Da — ali kaj, ko nam ta in oni spomin ustavi korak. Na poti proti klopi stopamo mimo okrogle zgradbice, kakor kapelice med drevjem — tu spi svoje smrtno spanje turški vojskovodja veliki vezir Kara Mustafa. Tega je l. 1683. poslal turški sultan na čelu velikanskim vojnim silam, da zavouje krščanske zemlje, in Kara Mustafa je zmagovito prodril do samega Dunaja ter ga začel oblegati. A mestu je prišel na pomoč poljski kralj Jan Sobjeski ter odpodil Turke, ki so se umikali vedno dalje in dalje, dokler se niso ustavili v Beogradu. Tu pa je Karo Mustafo čakalo plačilo za njegov poraz: sultan mu je poslal zeleno svileno vrvco... Premagan in ponižan je moral mogočni veliki vezir napraviti konec svojemu življenju

in pod tem mavzolejem na Kalemegdanu je našel svoj večni mir. — Nedaleč pod mavzolejem je še starejši zgodovinski spomenik: rimski vodnjak.

Toda pojdemo, pojdemo, da že pridemo od teh podrobnosti k celoti!

Sedemo na kamenito klop, pogled nam splava naokolo in v nas je le občutek nad vsem razgledom.

Od severa prihaja Dunav, od zahoda Sáva, ki prav pod nami predaja Dunavu svoje ogromno vodovje, in z njo povečan se obrne Dunav proti izhodu. In kakor da se je z izmeno teh izpremenil svet sam, ki ga gledamo pred sabo na levi in desni.

Na severozapadu preko Save se modri v daljini Fruška gora z mnogimi srbskimi samostani po dolinah, ki se v ospredju spušča kakor odsekana v nizko savsko ravnino — poslednja polica vzhodnega Srema. Na krajnjem voglu te police, ki se upira v sam Dunav, se beli Zemun, prekosavsko beograjsko predmestje.

Na severovzhodu preko Dunava se širi enolični, ravni Banat, ki ga vsako dolgotrajno deževje spravi pod vodo, da liči na ogromno jezero ter spominja tako še na Panonsko morje, ki je v davnih dobah valovilo po tej planjavi. V daljni daljavi vidimo obronke te ravnine — Sibinske Karpate.

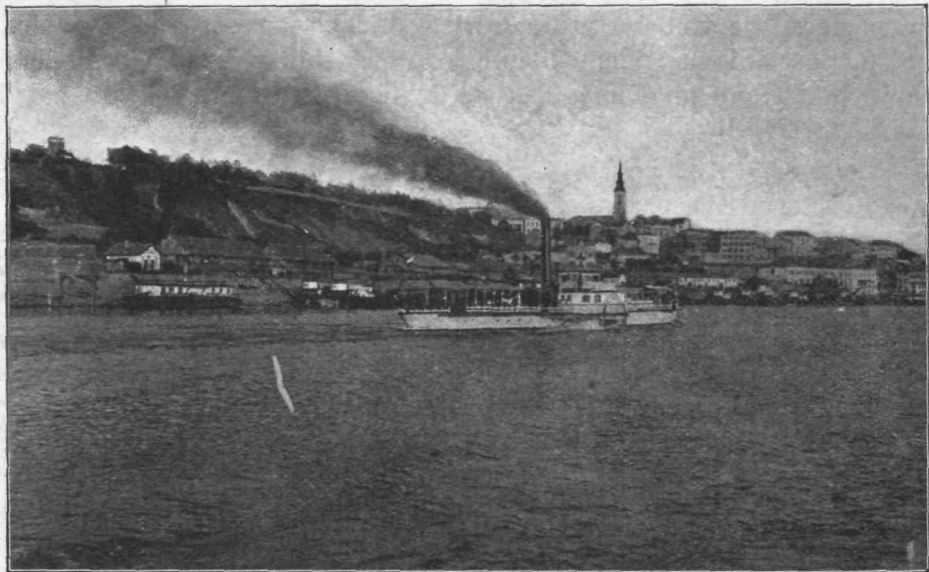
Drug svet pa je na jugu Save in Dunava. Pod Savo nizka šumadijska brda, iz katerih se modri kopasta Avala, pod Dunavom pa se kažejo za brdi v veliki razdalji visoki kolubarski in mačvanski vrhovi: Jablanik, Medvednik, Cer in Vidojevica.

Pogled preko Save in Dunava pa potem proti jugu pod njima sam kaže, da je baš tu v Beogradu prehod od zapada na iztok, ki je vsem zapadnim narodom tako zaželen zaradi svojega pravljličnega in resničnega bogastva. A Kalemegdan je »ključ Beograda«, baš zato pa, da si pribore dostop na ta bogati iztok, je prelivalo tu pri Beogradu svojo kri toliko ljudstev in narodov ter si krhalo svoje zobe ob Kalemegdanu toliko vojsk.

Prvi prebivalci tukaj, za katere ve zgodovina, so bili keltijski Skordišani še v 3. stol. pr. Kristusovim rojstvom, a pregnali so jih Rimljani, ki so imeli na prostorih današnjega Beograda svoje bogato trgovsko in važno vojaško mesto Singidunum. Njihovo cvetočo trgovino in razvito vojno mornarico na Dunavu so v 5. stoletju po Kristusu uničili Huni, ki pa so se kmalu odpravili naprej proti zahodu. Za njimi je mesto često menjalo svoje gospodarje, najdalje so ga obdržali v oblasti bizantinski cesarji, a v 7. stoletju so se naselili tu Srbi, ki so dali mestu njegovo današnje ime. Ohranili pa si Srbi Beograda niso; njegovi gospodarji so bili tudi Franki za kralja Karla Velikega, Bolgari, zopet Bizantinci, pa Madjari, ki so jim ga zopet prevzeli Bolgari, tem pod Milutinom in Dušanom Srbi, od katerih so

ga vnovič osvojili Madjari ter ga obdržali v svoji oblasti do l. 1521., ko so ga zavzeli za več ko tri stoletja Turki. V raznih vojnah so jim ga sicer za daljši in krajši čas iztrgali Turkom iz rok Avstrijci ali Madjari, ipak se more za glavne posestnike Beograda v tej dobi smatrati Turke do l. 1806., ko ga je osvojil za Srbe Kara-Đorđe. Še enkrat si je opomogla turška sila in se obdržala v Beogradu in zlasti v kalemegdanski trdnjavi še od l. 1813.—1867., ko je mesto za stalno prešlo v last mlade srske države.

Dasi je Beograd tako menjaval svoje gospodarje, je že v srednjem veku cvetla v njem trgovina in preko njega so šli od severozapada trgovske poti v Carigrad in naprej na daljni vzhod. Po Savi in Dunavu

Pogled na Beograd s Save (na levo Kalemegdan)

pa so vozile tovarne ladje, ki so imele v Beogradu svoje glavno pristanišče; in v Beograd so se priseljevali v 15. in 16. stoletju najodličnejši tedanji trgovci Dubrovčani, ki so se tu tako udomačili, da so ustanovili v Beogradu l. 1552. celo svojo tiskarno za tiskanje cerkvenih knjig na slovenskem jeziku. Prvtako so zgodaj našli svoj dom v Beogradu svetovni trgovci Židje.

Potrebno se nam je zdelo omeniti na kratko to zgodovino Beograda, da spoznamo veliko trgovsko važnost mesta in da lahko razumemo, zakaj je baš za posest Beograda preteklo toliko ljudske krvi. Ta mali zgodovinski pregled pa nas pouči tudi, da ni slučaj, da Beograd sedaj, ko je prišel nadenj mir in je postal središče velike države, hiti rasti in se širiti. Samo pogledjte ga tu s Kalemegdana! Velikomeštne palače in visoke hiše pred nami visoko dvigajo svoje strehe,

kupole in stolpiče, za Dunavom se vrsti tvornica ob tvornici in tam za Savo se razširja mesto v polkrogu daleč — daleč ter se naslanja na gričevje, ki se vleče proti Topčideru. Pod nami po Savi in Dunavu pa plavajo obloženi parniki in dolge vlake in ostri žvižgi iz njihovih širen nam oznanjajo, da je Beograd v prvi vrsti trgovsko mesto, ki za svoje življenje potrebuje hitrega razvoja. —

Preden se s svoje razgledne točke na Kalemegdanu vrnemo v mesto, ki smo od tu šele videli vso njegovo razsežnost in spoznali njegovo važnost, ne pozabimo omeniti še dogodka iz slovenske zgodovine, ki se je žalostno zaključil baš tu v kalemegdanski trdnjavi. Zgodovina Celjskih grofov je znana in znana je težnja zadnjih tega rodu: razširiti svojo oblast po jugoslovenskih deželah. Poznano je tudi ime poslednjega Celjana grofa Ulrika II., ki so ga osebni sovražniki l. 1456. posekali na Kalemegdanu, ko so ga bili privlekli v trdnjavo skozi vhod tesno ob Dunavu, ki se še danes pozna v ruševinah trdnjavskega obzidja.

(Dalje prihodnjič.)

Mladi glasbenik.

*Čujte dečka Bogomira,
ki umetnosti je vdan:
pridno na klavirju svira,
zraven poje spev ubran!*

*Saj to mora vsak priznati:
»Mlad se vežbaj, ako kdaj,
mojster hotel bi postati
in veljati v svetu kaj!«*

*In ko gledam ga, poslušam,
solzá mi rosí oko,
rajsko slast ob tem okušam,
nadejo gojim sladkó.*

*Glasba — to je dar nebeški,
ki nam radosti srcé,
nas tolaži v uri težki,
briše iz oči solzé...*

*V vztrajnosti, v ljubezni góji
glasbo, dragi Bogomir,
v čast boš domovini svoji,
glasba sreče bo ti vir!*

Janko Leban.

Pomladno hrepenenje.

1.

Grebeni sneženi
žare kot plameni!
Kaj naših odpira se žrelo planin,
se bliža li smrt, se li bliža pogin?
A žarek se zadnji nasmeje,
pozdravi, odplava čez meje:
»Ledena zrcala tako
tam gori blišče se samo,

ko žarki se v njih ogledujemo,
oblečeni v solnčni škrlat.
Kot gizdavi svatje potujemo
čez hladni, čez mračni zapad,
da zarjo — nevesto mladó —
ponesemo v jutrovo stran,
ponesemo tja za goró,
kjer mladi že čaka jo dan.«

2.

V zraku je pomlad,
na drevju je še ni,
švigne žarek zlat
in popje zabrsti.

In vejice spleto dreves
v košarice se pomladanje,
saj jutri že se iz nebes
košato cvetje vsuje vanje.

3.

Komaj čakam že maja belega,
vsega sredi vonjav razcvelega.
Kje so črešnje koprneče,
kje so lilije boječe,

zvončkov srebrno zvonjenje,
šmarnic samotno češčenje?
Bog vam povrni, cvetke dehteče,
kar ste prinesle dušicam srečel!

Savič Sava.

Čebelicam.

Čebelice na pašo
veselo spet lete,
da nam za deco našo
slaščice poskrbe.

Medena je potica
za nas najslajša jed;
ne, to ne bo resnica:
še slajši sam je med.

Le pridno nam nosite
pridelek sladki ta,
vse lončke napolnite
v satovju do vrhá!

Fr. Ločniškar.

NEOSVOBOJENI BRAT:

Domovina, vedno mislim nate . . .

I.

čitatelji in čitateljice »Zvončka«! Vaš list vas v vsaki številki vnema v ljubezni do domovine in vas opominja, da ne pozabite neosvobojenih bratov.

Domovina, vedno mislim nate
in na neosvobojene brate!

Vi pa bi gotovo radi še kaj več čuli o domovini in o neosvobojenih bratih. Na ta način se bo vaša ljubezen do domovine in do neosvobojenih bratov poglobila in razširila. In to je potrebno. Čim manjši je naš narod, tem globlja in tem bolj goreča mora biti naša ljubezen do naše ožje in širše domovine.

Mladina slovenska! Bili so časi, ko smo bili Slovenci pod tujo, sovražno nam vlastjo, ki nam je bila le mačeha. Ta tuja vlast (stara Avstrija) nam je skromno rezala kruh naših narodnih pravic, zadovoljiti smo se morali z bornimi drobtinami. Naše jugoslovenske dežele je zanemarjala. Poglejte le n. pr. Dalmacijo, Bosno in Hercegovino! Kako so zanemarjene! Tujec nas je samo izkoriščal in nam delil skromne drobtine. A v slučaju vojne so naši fantje in možje morali krvaveti za tuje koristi in se bojevati zoper brate po krvi in jeziku (Ruse in Srbe).

V onih časih so gledali po strani ali celo preganjali one, ki jim je v prsih plamtela ljubezen do vseh slovanskih bratov, do velike matere Slavije in posebe še do naših južnih bratov. Ti časi so, hvala Bogu, minili. Dobili smo svojo narodno državo Jugoslavijo!

Mladina slovenska! Ti moraš vzljubiti svojo narodno državo Jugoslavijo z veliko in žarko ljubeznijo! Če ljubiš svoj narod, moraš ljubiti tudi svojo narodno državo. Saj narodna država, to je narod, to je najpopolnejša in najjačja organizacija naroda. Le tisti bo z veliko in požrtvovalno ljubeznijo ljubil svojo narodno državo, v komer bije gorko jugoslovensko in slovansko srce!

Zakaj Nemci držijo tako trdno skupaj? Zakaj hočejo vsi Nemci bivati v eni veliki nemški državi? Zakaj vsi Nemci kot en mož zagovarjajo in — če treba — tudi branijo za ceno srčne krvi geslo: »Kar je nemško, mora ostati nemško«?

Zato, ker v vsakem Nemcu bije gorko in zvesto nemško srce. To nemško srce je ustvarilo mogočno nemško državo in ne pusti, da bi ta država razpadla, in to srce ne bo mirovalo, dokler ne bo združen ves nemški narod v eni nemški državi, dokler se ne izpolnijo besede: *En narod — ena država!* (Ein Volk — ein Reich!) — Tako ljubi nemški narod svojo domovino!

Mladina slovenska! Tudi v tvojih prsih mora utripati zvesto slovansko srce, potem se naši mladi narodni državi ni treba bati za bodočnost. Potem se bo država jačala in procvitala, bo premagala vse težave in zapreke in ne bo razpadla. Zakaj v komer gori plamen narodne ljubezni, ta ljubi svojo narodno državo, je pripravljen za svojo državo vse žrtvovati in vse pretrpeti, jo bo pripravljen tudi braniti s svojo srčno krvjo in ji ne bo postal nikdar nezvest.

V komer pa ne bije ljubeče jugoslovensko in slovansko srce, temu bo vsaka žrtev za državo odveč. Le vzemite n. pr. številne naše vojaške ubežnike (dezertarje), ki se v našo sramoto potikajo po naših sosednih državah, po Avstriji, Nemčiji, Madžarski. Te države sicer sprejemajo naše ubežnike z odprtimi rokami, toda ne zato, ker hočejo naši državi dobro, marveč ravno nasprotno. Na tihem se gotovo smejejo naši nezrelosti in pomanjkanju domovinske ljubezni. Kdor ljubi svoj narod, ta ljubi tudi svojo narodno državo, ta ne bo zapustil svoje vojaške zastave in prelomil svoje prisege ter postal izdajalec države in naroda.

JOSIP JERAS:

Deklice iz preteklosti.

(Dalje.)

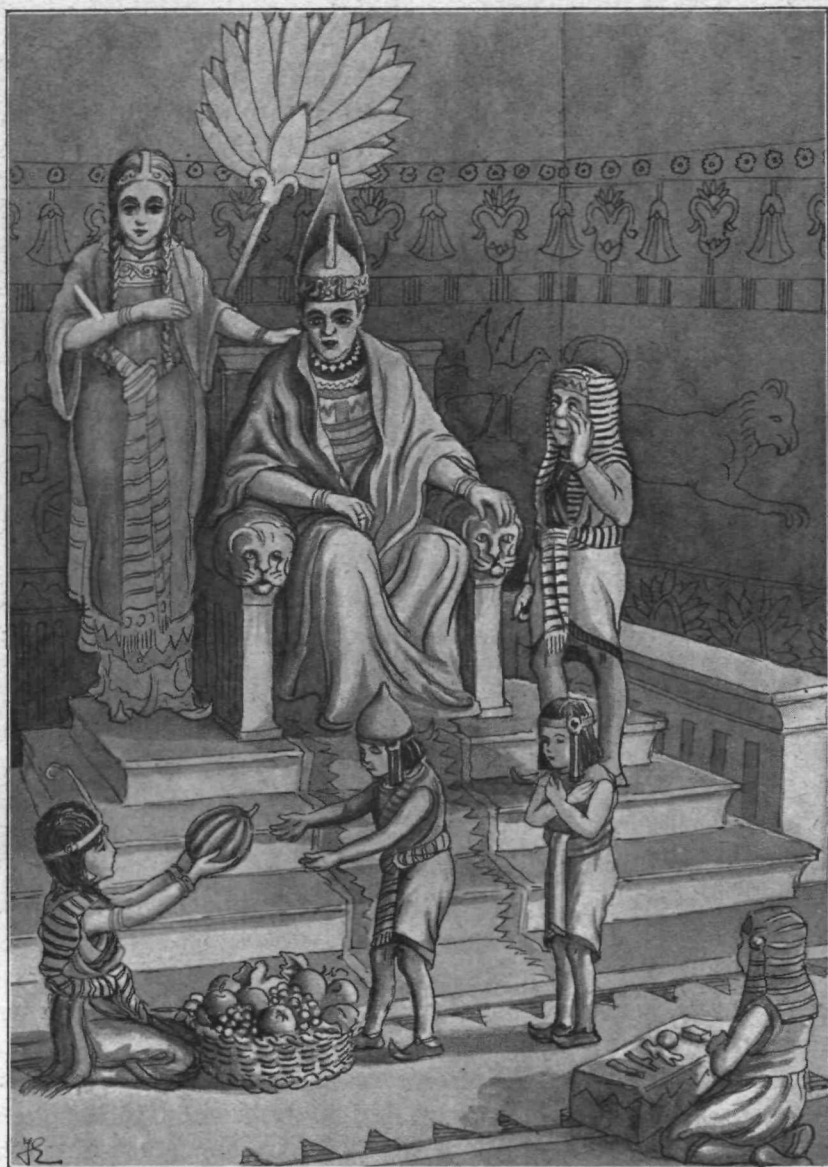

ko se je Knumotpu vrnil s Kamaito, Mikerinosom, Ameresom in Sahurijem, je sedel Ramzes v širokem, izrezljanem in pozlačenem naslonjaču, pokritim z blazinami. Ob njem je stala kraljica Nofritari in je brezbrizno opirala svoje roke, okrašene z dvojnimi zlatimi zapestnicami, na sedeževu naslonilo. Na posebni ploščici je bila pripravljena košarica sadja za otroke.

Kamaita je z nasmehom in živahno uravnala na strani svojo dolgo in rjavo kito, si je popravila obesek, ki je predstavljal izrezljano čebelico, ter se je priklonila pred očetom in materjo. Njeni bratrance pa so se po neupogljivem pravilu vrgli na tla pred faraonove noge. Ramzes in kraljica sta poljubila Kamaito in na njuno znamenje so vstali vsi trije Nakitijevi sinovi.

Ramzes je izpregovoril: »Kamaitini bratrance so dobro došli. Jako nam bo všeč, ako se tukaj nekoliko poigrate tako svobodno, kakor če bi bili sami... Ker je imela naša ljubljena hčerka srečno misel privedi vas semkaj, bomo tudi mi srečni, ako dasta vaša mladost in živahnost naši palači nekoliko veselosti...«

Po zaslugi Kamaite so otroci kmalu pozabili na navzočnost vladarja in vladarice. Poleg njih je bil Knumotpu in njegov neločljiv prijatelj Piruit. Igra je postajala vedno bolj živahna. Igrali so se nepri-

siljeno najprej obiske in nato razne obrti. Med vsemi je bil Mikerinos najbolj živahen. Posnemal je s šaljivimi kretnjami črevljarja, ki preluknjava opanko s šilom, šklepetanje čolničev pri tkanju, brivca, ko brije človeka; Kamaita ga je vzpodbujala; nenadoma pa je vzkliknila: »Igrali se bomo tata lubenic...«

Ko je to izpregovorila, je namignila Knumotpuju, ki se je sklonil proti faraonu in mu rekel prav tiho: »Gospodar, glejte dobro!«

Igra se začne: Vrsta sedežev predstavlja ulico, ki drži na glavni trg Teb. Ta uprizoritev je izvirala očitvidno z izprehodov po vijugastih uličicah, v katerih so se otroci radi ustavljali, gredoč na trg, da so gledali kovače, kako so z nogami poganjali mehove, da so gledali peka, ko je držal za noge svojega sina, ki je bil skoro s polovico svojega telesa v peči in je nameščal kruh.

Na zadnjem sedežu sedi Kamaita, branjevka zelenjave in sadja. Potrpežljivo čaka odjemalcev, in ravnokar se ji približa Mikerinos s svojim sužnjem Sahurijem. Mikerinosu prigovarjajo od vseh strani prodajalci nakita, mazil, zrn, orodja, sladkih pijač itd. Toda on se ustavi pred našo branjevko, pregleda, kaj ima, in izbere lubenico, ki jo dobro ovoha in izpraša, da se prepriča o njeni kakovosti. Končno jo kupi in izroči prodajalki četrť bakrenega utnua. Ta izjavi Mikerinosu, da mu jo je dala takorekoč zastonj, ampak »naj bo, ker je on.«

Mikerinos preda lubenico Sahuriju in se vrne v vilo v faraonovem mestu. Tu namigne svojemu sužnju, naj se odstrani in med tem, ko nadaljuje svojo vlogo, se Kamaita približa svojemu pozornemu očetu in sede k njegovim nogam.

Mikerinos vzame lubenico in vbode tanko rezilo blizu njenega stebela. Nato nasuje v drobno luknjico v notranjost lubenice nekoliko praška, oziroma napravi samo to kretnjo. Ko je gotov, pokliče svoja sužnja Ameresa in Sahurija in jima zapove pripraviti košaro prekrasnega sadja: datljev, fig, granatnih jabolk, suhega grozdja. Med sadjem pa naj kraljuje vabljava in vonjiva lubenica z rožnatim mesom...

»To položite,« je dejal, »v faraonovo kuhinjo... Edino sin Solnca je vreden jesti od tega sadja, ki ga je dozorel njegov oče.«

Nato si je dal prinesiti lok in kopje in je sporočil, da gre v puščavo na lov na leva.

Ameres in Sahuri sta ostala sama, igra pa se nadaljuje pred očmi vznemirjenega Ramzesa, Nofritare in Kamaite. Sužnja sta prijela košaro in se pripravila, da izvršita povelje gospodarjevo... Ampak — kako sadje lepo diši! Gotovo je izvrstno... Ameresove in Sahurijeve oči so uprte v vabljivo sadje. Izkušnjava premaga najprej Sahurija, ki ukrade jabolko... Slab zgled! Ameres reče sam sebi: »Eh, kaj, Mikerinos je odšel na lov, odsoten bo več dni.« Prime lubenico in jo načne... Toda komaj jo je pokusil, se je zgrudil kot od strele ubit mrtev na tla! Igra je končana, faraon ves pobleđi...

(Dalje prihodnjič.)

Častna diploma.

Tukaj vidite vpodobljeno častno diplomu posebne vrste. Zgornja manjša podoba kaže vso diplomu z okvirjem vred, a spodnja predočuje samo sliko v večji obliki. Zdaj pa naj še povem, kako je nastalo to delo.

Učiteljsko društvo za radovljjski okraj je dne 15. aprila 1909 imenovalo svojega bivšega zaslužnega predsednika Andreja Grčarja, nadučitelja in šolskega voditelja v Radovljici, za svojega častnega člana. Novi društveni predsednik Ivan Šega, učitelj v Radovljici, pa je meni naročil, naj naredim za to imenovanje primerno častno diplomu, a prej naj mu še povem načrt. Jaz sem se takoj lotil prevzete naloge in začel premišljati, kako bi jo izvršil.

Hitro se mi je posvetila v glavi nova izvirna misel. Vsebina slike za diplomu naj bo učna soba v radovljjski šoli. Besedilo diplome naj se s kredo napiše na zgornjo šolsko tablo, a na spodnjo tablo naj se podpišejo člani društvenega vodstva. Ti naj na kak šolskega pouka prost dan, v nedeljo ali četrtek, pridejo ob določeni uri v svečanih oblekah v radovljjsko šolo, da se lastnoročno podpišejo, potem pa se po vrsti vstopijo po šolski sobi od vrat do katedra, ki naj za njim sedi novo imenovani častni član Grčar in sprejema omenjene društvenike, ki mu prihajajo čestitat. Ta prizor naj radovljjski fotograf Vengar naslika in nato napravi iz male fotografije povečano sliko. Narisal sem še načrt za okvir, pozvedel pri mizarju za ceno golega okvirja, pri steklarju za ceno šipe, pri fotografu za ceno povečane fotografije, a okraske na okvirju in vse drugo pri di-

plomi sem hotel sam narediti. O vsem tem sem narisal enoten načrt in sestavil skupni račun za diplomu ter ju oddal učitelju Šegi. Na seji učiteljskega društva je bil moj predlog sprejet in jaz sem potem s pomočjo fotografa in mizarja Pogačnika izdelal diplomu točno po načrtu. Mizar mi je naredil okvir iz temnordečega rožičevega lesa, jaz pa sem izrezal črte in kroga iz bele javorjeve deščice, a lovorjeve vejice iz lipovega lesa ter pobarval liste z zeleno in pecliče z rjavkasto lesno barvo. Ko sem te okraske prilepil z mizarским klejem in ob straneh pribil na okvir z žrebljički, sem ves okvir napojil z lanenim oljem in ga posušil.

Za podpis diplome in fotografično slikanje se je določil čas na neki četrtek popoldne. Jaz sem v sredo zvečer pri luči napisal besedilo na tablo v sobi četrtega razreda, in učitelj Šega je sobo zaklenil ter shranil ključ, da ni mogel nihče priti v sobo in skvariti napisa. Drugi dan popoldne sva pred slikanjem s Šego zopet odprla sobo ter v njej razne učne predmete in podobe primerno razvrstila in uredila. Jaz sem za to priliko prej napisal na rjavo lepenko z belo barvo letnici, ki sta kazali čas Grčarjevega predsedovanja društvu, okrog letnice sem pripel venec iz lipovih vejic in ta znak obesil na kateder.

Z okoliškimi učitelji je prišel v radovljjsko šolo tudi moj znanec in prijatelj, učitelj Šemerl iz bližnjih Lesec. In ko so se drugi vstopili pred slikanjem v vrsto po šolski sobi, sva se midva kot zastopnika gledajočega občinstva vstopila na prag odprte šolske sobe. Tam je fotograf tudi naju

ujel na svojo solnčno sliko, in kakor vidite, še zdaj stojiva tam naslikana.

Na diplomih so kot člani društvenega vodstva podpisani in vpodobljeni ti-le učitelji in učiteljica: predsednik Šega, podpredsednik Ažman, tajnik Jaklič, blagajnik Korošec, odbornica Omanova in odbornik Žirovnik. Za katedrom sedeči, sedaj že umrli nadučitelj Grčar je bil oče bivšega prvega slovenskega župana v Mariboru, sedanjega šolskega upravitelja Viktorja Grčarja.

zvečer sporočil: »Jutri ima naše društvo svoje zborovanje na Bledu, kjer izročimo častno diplomu svojemu novemu častnemu članu Grčarju. Diploma mora biti do zjutraj dovršena!«

Hitro sem se odločil, kaj naj storim. Sedel sem z lučjo k mizi in začel risati. Ko se je družina odpravljala k nočnemu počitku, sem naročil in popil skledico čiste bobove kave, da mi je pregnala zaspanost, potem pa sem v miru risal in popravljal sliko za diplomu vso noč. Ko se je zdanilo

Fotografu se je prva navadna fotografija lepo posrečila, a po njej povečana slika je bila presvetla, prebleda. Imel sem okvir izgotovljen, šipa je že bila v njem, toda diplome še nisem mogel popolnoma izgotoviti in je oddati. Moral sem vso sliko prej s črno kredo na temnih mestih popraviti in zadostno zasenčiti. To delo pa je bilo zamudno in je zahtevalo še precej časa. Ali tedaj mi je Šega kar nenadoma

in se je začul od zunaj šum in ropot delavnega življenja, sem tudi jaz dokončal svoje delo. Slika je bila popravljena. Poškropil sem jo z lepljivo tekočino, jo dal v okvir in zadaj pritrdil z lepenko in s kositarskimi zagozdicami. Tako izgotovljeno častno diplomu sem oddal okolo 7. ure na ročniku učitelju Šegi in ta jo je nato izročil njenemu namenu. Kje je diploma sedaj, mi ni znano.

Fr. Rojec.

Računska naloga.

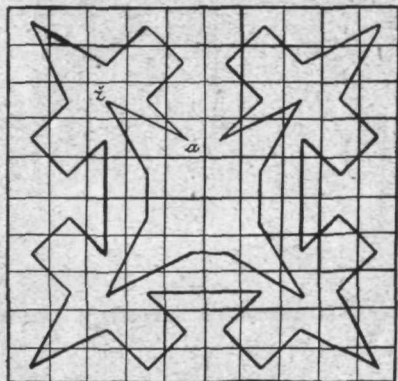
Priobčil Fr. Golež.

Boris: »Koliko jabolk pa je tebi prinesel Miklavž?«

Miran: »Ako bi mi prinesel še polovico toliko in še sedem po vrhu, bi jih imel ravno toliko, kolikor ima Miklavžev mesec dni. Sedaj pa sam izračunaj, saj se vedno hvališ, da si najboljši računar v šoli.«

In pametni Boris je izračunil. — Ali znate tudi vi?

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Rešitev skakalnice v 6. števil.

Začni pri a, končaj pri ž in dobiš pesem:

Otrok in domovina.

*Tebi, domovina sveta,
zvesto sem v ljubezni vdan,
mlada so še moja leta,
vendar tvoj sem državljan.*

*Tebi služi moje delo,
tebi moč, ponos in čas,
zate bo srce gorelo —
ti si moja, tvoj sem jaz!*

E. Gangl.

Prav so jo rešili: Vlado in Bogdanček Jordan, Ljubljana; Stanislav Richly, Ivan in Vinko Barbič, Videm; Vlada Kendova, Žiri; Slavko Žličar, Ludvik Pevec, Ivan Kolar, Ponikva ob juž. žel.; Bogdana Majerjeva, Sv. Marjeta; Tatjana Cenčičeva, Rogatec; Marjan Kristan, Bevke; Viktor Krč, Jezersko; Ivan in Karel Grajžl, Bukovžlak; Danica Zavrlova, Komenda; Ciril Cvar, Ortnek; Angela Stezinarjeva, Stanko Karlovšek, Šmarjeta; Adela Drašlerjeva, Alojzija Grilčeva, Kranjska gora; Jožek Sešlar, Darko Keršnik, Slavko Suštar, Darinka Suštarjeva, Zagorje ob Savi; Marija Ocepkova, Terezija Colnarjeva, Videm; Metod Kosec, Moste pri Ljubljani; Zorko Jugovič, Anton Sršen, Mimica Kovačeva, Zvonimir Matko, Zagorje ob Savi; Ivó Osredkar, Ivo Fabinc, Juta Zdešarjeva, Josip Grlj, Mira Strmecka, Gvidon Bakarčić, Rajko Otrin, Ferdo Uranič, Josip Procházka, Ivanček Bolé, Ljubljana; Ivo in Minica Konečnikova, Marija Lenartičeva, Lidija Pertotova, Boris Pipan, Maribor; Milena Dintinjanova, Gustav Starašina, Levin Šemrov, Valerija Šemrovova, Julij Savelli, Alojzija Brečkova, Mařenka Petrželova, Celje; Franjo Čuš, Konrad Drogenik, Franc Detiček, Viki Tančič, Joža Vojska, Ivo in Erna Sumenjalkova, Milica in Majda Hrenovi, Šmarje pri Jelšah; Franc Zele, Karel in Berta Zdravčeva, Teharje; Jernej Kladenšek, Zadobrova; Ferdo Košar, Čret; A. Steiner, A. Cingel, Žalec; Silva Kmetova, Dolenja vas; Zdenko Jamšek, Breg pri Ptujju; Mirica Mastnakova, Alfred Oberauner, Herbert Kokol, Franc Kokol, Adolf Kokol, Branko Dergan, Branislava Drganova, Boris Dergan, Ivo, Igor in Bojana Slavčevi, Sonja Pernatova, Anuška in Svetluška Harnerlevi, Laško; Franja Praznikova, Izidor Završnik, Justina Cizejeva, Gomilsko; Frida Vidmarjeva, Draga Demšarjeva, Bojan Vandot, Novo mesto; Boris in Branko Kmetova, Jurij Gregorc, Simona Dolarjeva, Kranj; Stojan Šerbec, Ormož; Jaromira Watzakova, Kočevje; Slavko in Slava Pirčeva, Stana Zemljakova, Julka Knezova, Marica Praznikova, Zorica Marovškova, Celestina Valantova, Berta Balonova, Teja Bajčeva, Ivanka Bajčeva, Robert Ivanc, Slavko Kopitar, Slavko Levstik, Krško. — Žreb je določil najavljeno darilo Josipu Procházki v Ljubljani. Danes razpisujemo: »Zvonček« letnik XXI.

Cenjeni gospod Doropoljski!

Še nikoli Vam nisem pisal, enkrat Vam pa hočem. Star sem 13 let. Doma sem na Ljubnem v Sav. dol. Hodim v IV. razred, II. odd.

Drugo leto pojdem v Celje v gimnazijo. Moj brat je v Celju v osmi gimnaziji. Moj brat bo zdravnik, jaz pa bom slikar. Risanje je moj najljubši predmet. V šoli sem najboljši risar. Prosim, če bi Vam smel še drugič kaj pisati in če bi smel poslati kakšno sliko z barvami.

Srčno Vas pozdravlja vdani Vam

Henrik Po d p e č a n.

Odgovor:

Ljubi Henrik!

Razume se, da mi smeš še drugič in tretjič in četrtič pisati. Tudi sliko v barvah mi smeš poslati, vendar bi mi bolj ustregel z nebarvano sliko — napravljeno s črnilom ali tušem — ker bi jo lahko priobčil v svojem koticu, ako mi bo količkaj ugajala.

Velecenjeni g. Doropoljski!

Celo jaz se Vam drznem pisati! Hodim v IV. a razred druge mestne deške osnovne šole na Grabnu. Posebno mi ugaja mladinski list »Zvonček«. Saj je tudi najlepši in najbolj zabaven list. Najbolj mi ugaja povest »Kekec nad samotnim brezdomom«. O prvi priliki Vam pišem še kaj več. Sedaj pa zbogom!

Srčno Vas pozdravlja

Vaš vdani koticar

Josip Selan,
Ljubljana.

Odgovor:

Ljubi Josip!

Ako mi pišeš »celo« Ti, to ni drznost, ampak to je Tvoja pravica, ki jo imajo v enaki meri vsi moji mladi prijatelji. Umevno je, da Ti ugaja »Zvonček«, saj trdiš sam, da je to najlepši in najbolj zabaven list. Stalno si prizadevam, da tak tudi ostane.

Velecenjeni gospod Doropoljski!

Danes Vam prvič pišem in se pridružujem pridnim in dobrim koticarjem, kar mi je jako všeč.

Jako mi ugaja pripovedka izpod planin. Ko sem čital pripovedko o Kekcu, sem bil jako vesel njegovega junaškega nastopa. Stric Bedanec — ta je bil pa res jako krut človek. Tudi tovariš Gradišek Franc mi je priznal, da mu »Zvonček« jako ugaja.

Jako me zanimajo slike naših slovenskih krajev. Če mi dovolite, Vam pišem še kaj več.

Z odličnim spoštovanjem
vdani Vam

Mirko Zupan,
učenc v Rajhenburgu ob Savi.

Odgovor:

Ljubi Mirko!

Prav trdiš, da se pridružuješ pridnim in dobrim koticarjem. Zanikerni, leni in neiskreni paglavci ne sodijo v naš krog. Ti naj grede rakom žvižgat in žabam gost! Mi v koticu smo fantje od fare, ki imamo roke na pare, ki imamo junaško srce in urne noge, ki rade beže!

Blagorodni gosp. Doropoljski!

Ker sem bil Vašega odgovora na svoje prvo pismo jako vesel, Vam pišem že drugič. Obiskujem IV. razred osnovne šole. Silno rad imam risanje, katerega me uči gosp. Julka Virantova. Imam že veliko risb. Prosim, ako bi smel katero poslati v Vaš kotichek, V »Zvončku« mi najbolj ugaja povest o zvitem Kekcu, kakor tudi Vaš kotichek. Komaj pričakujem »Zvončkovega« prihoda! Tudi drugim otrokom priporočam ta lepi list. Nekaj sem jih že pregovoril za naročnino.

Z odličnim spoštovanjem
vdani

Lev Rosenstein,
Sv. Jurij ob Taboru.

Odgovor:

Ljubi Lev!

S svojimi risbami mi boš ustregel. Ako bo katera primerna za moj kotichek, jo bom rad porabil, da bo moja suknjica bolj pisana in bolj vabljiva.

*

Velecenjeni gospod Doropoljski!

Tudi jaz se pridružujem Vašemu koticčku. Jako rad čitam povesti. Posebno mi ugaja povest o Kekcu. Naznanjam, da hodim v III. razred v Trbovljah-Vodah in se prav pridno učim. Prav rad imam svojega gosпода učitelja. Prosim, blagi gospod, dovolite mi, da smem pisati drugič kaj več.

Ivan P o v h.

Odgovor:

Ljubi Ivan!

Kličesh me za blagega gospoda — nu, pa naj bo! Dovoljujem Ti torej, da mi smeš še večkrat pisati. Čim več blaga, tem večja izbiral

*

Cenjeni g. Doropoljski!

Čital sem v Vašem koticčku, da radi sprejemate pisma slovenske mladine. Naročen sem že eno leto na »Zvonček«. Naučil sem se že iz njega mnogo lepega in koristnega. Zlasti mi ugaja, ako čitam kaj o treznosti, ker bi rad postal »mlad junak«. Pijanec pa nečem biti, ker je to najgrše na svetu.

Jako bom vesel, ako bom čital svoje pismo v Vašem koticčku. Objavite ga torej in napravite s tem veselje

svojemu

Josipu Turnšku,
učencu v Braslovčah.

Odgovor:

Ljubi Josip!

Mlad junak hočeš postati! To je moška beseda! Tako bi se morala izjaviti vsa slovenska, vsa jugoslovenska mladina, potem bomo res narod junakov in narod treznih mož. Toda beseda sama še ne zadošča — treba je temveč ostati mož-beseda, kakor pravi pesnik Stritar:

Beseda dana sveta naj ti bo!
Ne oprosti ga več nobena moč,
kedor se je enkrat zavezal sam!

*

KOTIČKOV ZABAVNIK.

Pretvornica.

Priobčil M. K.

maj

rana

bok

os

lan

Liza

rak.

Napravi iz teh besed nove s tem, da postaviš pred vsako en glasnik. Novi glasniki odzgoraj navzdol ti povejo ime mladinskega lista

*

Mladi risar.

Priobčil F. Z.

*

Rešitev tajinstvenega napisa v 5. štev.

Čitaj nazaj od konca do začetka:

Domovina, vedno mislim nate
in na neosvobojene brate!

